

RUSZYŁ PROGRAM
REWITALIZACJI KŁODNICY

Druga szansa rzeki

W trakcie uroczystego spotkania, które odbyło się w Instytucie Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach, podpisano list intencyjny, rozpoczynający Program Przyjazna Kłodnica. Sygnatariusze dokumentu zadeklarowali wolę ścisłego współdziałania na rzecz oczyszczenia rzeki, która przepływa przez gęsto zaludnione i silnie uprzemysłowione obszary Górnego Śląska.

Gospodarzem konferencji, która odbyła się 18 stycznia br., był Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach. Głównym zadaniem, którego podjęli się naukowcy z Instytutu, jest przede wszystkim koordynacja działań podjętych w ramach Programu *Przyjazna Kłodnica*. Merytoryczny nadzór nad tymi działaniami sprawować będzie powołana w tym celu Rada Programu.

Inicjatorem programu rewitalizacji Kłodnicy jest Górnos Śląski Zakład Elektroenergetyczny SA w Gliwicach, firma należąca do szwedzkiego koncernu Vattenfall. W katowickim spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele jednostek samorządowych z Bytomia, Chorzowa, Gierałtowic, Gliwic, Katowic, Mikołowa, Ornontowic, Rudy Śląskiej i Zabrze, a także specjaliści z Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, którzy wezmą aktywny udział w realizacji programu.

Głównym celem programu jest przywrócenie pełnej czystości Kłodnicy. Podjęte działania pozwolą na udostępnienie terenów nadrzecznych mieszkańcom Śląska. Zamierzenia te są niezwykle kosztowne, jednak najpierw wymagają opracowania szczegółowej inwentaryzacji oraz przygotowania szczegółowego harmonogramu prac. Wsparcie finansowe dla poszczególnych zadań inwestycyjnych mają zapewnić przede wszystkim środki zewnętrzne. Głównym źródłem pieniędzy mają być fundusze Unii Europejskiej, jednak organizatorzy planują także poszukiwanie innych możliwości. Pierwsze efekty podjętych działań mieszkańcy zlewni Kłodnicy powinni odczuć już za 5-8 lat.

Janina Peliszko

Kłodnica jest prawobrzeżnym dopływem Odry, o długości ponad 75 km. Jej źródła znajdują się w południowej części Katowic, w rejonie lasów murckowskich, na granicy dzielnic: Brynów, Muchowiec, Giszowiec i Ochojec, a ujście w Kędzierzynie-Koźlu.

Ważniejsze dopływy Kłodnicy to lewobrzeżne: Jamna, Promna, Ostropa; prawobrzeżne: Potok Bielszowski, Czarniawka, Bytomka, Drama i Potok Toszecki. W zlewni Kłodnicy zlokalizowane są trzy zbiorniki zaporowe: Dzierżno Duże - na Kłodnicy, Dzierżno Małe - na Dramie oraz Pławniowski - na Potoku Toszeckim.

W zlewni Kłodnicy leżą gminy: Katowice, Ruda Śląska, Mikołów, Zabrze, Bytom, Gliwice, Ornontowice, Gierałtowice i Chorzów. W górnym biegu Kłodnica z dopływami płynie przez gęsto zaludnione, przemysłowe tereny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, zbierając ścieki komunalne i przemysłowe z Katowic, Rudy Śląskiej, Bytomia, Zabrze, Gliwic. Stanowi także odbiornik wód dołowych ze zlokalizowanych w jej zlewni kopalń węgla kamiennego. Poniżej Gliwic rzeka płynie głównie przez tereny rolnicze.

Kłodnica już od ponad stu lat jest silnie zanieczyszczona prawie na całej długości. Największe obciążenie zanieczyszczeniami występuje od źródeł po ujście do zbiornika Dzierżno Duże. Tylko niewielki odcinek w górnym biegu rzeki zachował naturalny charakter.

Charakterystyczną cechą rzeki jest silne obciążenie zanieczyszczeniami bytowo-gospodarczymi i przemysłowymi. Wśród nich najtrudniejsze do wyeliminowania są wody kopalniane. Kolejnym problemem są spływy z zanieczyszczonych terenów przemysłowych, w tym z terenów składowisk odpadów pogórnich, a także zanieczyszczenia w osadach dennych i namulach (nanosach) na terenach nadrzecznych.